

በወንጀል የተጠቁ ሰዎችን
የሚመለከት ጽሑፍ

VICTIM OF CRIME HANDBOOK

AMHARIC

Helping Communities Assist Victims of Crime

“በባህል ምክንያት ለሚፈጠር ልዩነት መፍትሔ”

“Crossing the Cultural Divide”

**ስደተኞችና አዲስ መጪዎች፡ ጉዳት
በሚደርስባቸው ጊዜ፡ እርዳታ ማግኘት
የሚችሉበትን መንገድ ማሳወቅ**

Information for immigrants and Refugees on Services for
Victims of Crime

ካናዳ ውስጥ ማንም ሰው መብቱ በህግ የተከበረ ነው። ሃይማኖት፡ ዘር፡ መልክ፡ ወይም ጾታ ምንም ለውጥ አያመጣም። አንዳንድ እንግዶች (አዲስ መጪዎች) ጉዳት ሲደርስባቸው ሊረዱቸው የሚችሉ ድርጅቶች እንደሚገኙ በእርግጥ አያውቁም። የዚህም ምክንያት የቋንቋ እጥረት ወይም ባህላዊ ሁኔታዎች ሊሆኑ ይችላሉ። ለዚህ ነው ይህ በመጽሔት መልክ የተዘጋጀ ጽሁፍ እነዚህን ሰዎች እንዲረዳ የተዘጋጀው። ስለዚህም ነው ይህ ጽሁፍ በባህል ወይም በቋንቋ ምክንያት ሊፈጠሩ የሚችሉ ልዩነቶችን እንዲቀነሱና በአዲስ መጪዎችና አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች መሃከል ድልድይ ሆኖ እንዲያገለግል የተጻፈው።

This handbook is also available in:

Amharic, Arabic, Chinese, French, Khmer, Kurdish,
Punjabi, Somali Spanish, Kiswahili, Tigrigna,
Vietnamese

ርእስ

Table of Contents

ይህን መጽሀፍ ማንበብ ለምን አስፈለገ	3
የአዲስ መጪዎች ልምድ.....	4
ከወንጀል በኋላ (የመጀመሪያ ደረጃ).....	6
ወንጀል ከተፈጸመ በኋላ ማድረግ የሚገባ.....	7
ፍትሃዊ አሰራር (ሁለተኛ ደረጃ).....	8
በፖሊስ ዘንድ የሚሰጥ አግልግሎት	10
ማህበረሰባዊ አግልግሎት የሚሰጡ ፕሮግራሞች	10
ስለደረሰው ጉዳት ሪፖርት ማቅረብ	12
ካሳ መጠየቅ.....	14
የገንዘብ እርዳታ ፕሮግራም	15
የቃላት ትርጉም	17
ምስጋና	19

ይህን መጽሀፍ ማንበብ ለምን አስፈለገ?

Why read this handbook?

ይህ ጽሁፍ ሊዘጋጅ ያስፈለገው በአዲስ መጪዎች እንዲሁም በስደተኞች መሃከል ያለውን ልዩነት ለማጥበብና እርዳታ ከሚሰጡ ድርጅቶች ጋር ቅርበት ለመፍጠር ነው። በተለይም ተጎጂ ለሆኑ ሁሉ እርዳታ ለመስጠት ይጠቅማል። በተጨማሪም በፍርድ ቤት ፍትህና ህግን በተመለከተ ቦታዎች ሁሉ አዲስ መጪዎችና ስደተኞች ትክክለኛውን መምሪያ (Information) ማግኘት እንዲችሉ ለማሳየትም ነው።

ወንጀል በማንም ሰው ሊከሰት ስለሚችል፣ የሚደረሰው ጉዳት የሚያሳፍር ነገር አይደለም። ወንጀል መስራት በህብረተሰብ ውስጥ ተቀባይነት የለውም፣ በህግም ያስቀጣል።

ጉዳት የደረሰበት ሰው፣ በህግ ፊት ሲቀርብ የተለያዩ ባለሙያዎችን ያገኛል። እነዚህም ፖሊስ፣ ለተጎዱ ሰዎች እርዳታ የሚሰጡ ሰዎች፣ የወንጀለኛው ጠበቃ፣ አቃቤ ህግና ዳኛ የመሳሰሉትን ያጠቃልላል። የነዚህ ሰዎች ስራና የሚጫወቱት ሚና በአጭሩ እንደሚከተለው ነው፦

1. ፖሊስ ካናዳ ውስጥ ማንኛውም ወንጀል ሲፈጸም በመጀመሪያ ደርሶ፣ በህግና ስርአት ሁኔታውን ሪፖርት የሚያደርግ ክፍል ነው። አንዳንድ ሰዎች፣ ካለፈው ልምዳቸው በመነሳት ፖሊስ የሚፈሩ አሉ። በተለየ መልኩ ካናዳ ውስጥ ፖሊስ ህግና ፍትህ ጠብቆ የሚሰራ ክፍል ነው። ካናዳ ውስጥ ህግ
2. በፖሊስ ዘንድ የሚሰጡ አግልግሎቶችን በገጽ 12 ይመልከቱ።
3. በማህበረሰቡ ዘንድ የሚሰጡ አግልግሎቶችን በገጽ 12 ይመልከቱ።
4. ጠበቃ ለወንጀለኛ የቆመ የህግ ክፍል ነው።
5. አቃቤ ህግ ለህዝብ የቆመ የህግ ክፍል ነው።

የአዲስ መጪዎች ልምድ The Immigrant (Newcomer) Experience

ለረጅም አመታት በካናዳ ውስጥ የኖሩ ሰዎች እንዲሁም አዲስ መጪዎች በመጀመሪያ የመጡበትን ጊዜ በደንብ ያስታውሳሉ። ይህንን ጊዜ የማይረሱበት ምክንያት አዳዲስ ነገሮች ያጋጠማቸው ጊዜ ስለሆነ ነው።

ብዙ ሰዎች ካናዳ የሚመጡበት ምክንያት አንደኛ በምርጫቸው ሲሆን ሁለተኛ ወደው ሳይሆን በተለያዩ ሁኔታዎች ተገደው ነው። ሰዎች በመጀመሪያ ካናዳ እንደመጡ፣ ያጋጠማቸው ችግርና ከፍና ዝቅ ያሉበትን ሁሉ ያስታውሳሉ። በዚህ ውጣ ውረድ ብዙ ገጠመኞችን ያያሉ ፣ ያሳልፋሉ።

አብዛኛውን ጊዜ፣ ስራ መፈለግ፣ ልጆችን ትምህርት ቤት መላክ፣ ቋንቋ መማር ላይ ያሳልፋሉ። ብዙዎቹ ቤተሰቦች በሀገራቸው የተማሩት ትምህርት ተቀባይነት ያጣል። ልጆች ደግሞ ትምህርት ቤት ብዙ ችግር ያጋጥማቸዋል፤ መናደድ፣ ማሰብ፣ የመሳሰሉ ሁኔታዎች በየቀኑ እየተከሰቱ ይመጣሉ። ለአዲስ መጪዎች ርህራሄ ማሳየትና በተቻለ መጠን ማገዝ፣ ችግራቸውን ያቃልላል። እርዳታ የሚሰጡ ድርጅቶች እንዳሉ ማሳወቅ ደግሞ ለራሱ ታላቅ እርዳታ ነው።

በአዲስ መጪዎች ላይ ጉዳት ሲደርስ ደግሞ፣ ሁኔታው የባሰ ይሆናል። ምክንያቱም ለሀገሩ፡

ጉዳት ከደረሰቦት ምን ማድርግ እንዳለቦት በሚቀጥለው ክፍል ይናገራል። ጉዳት ሲባል የሚከተሉትን ያጠቃልላል፦

- እቃ ከተሰረቁ ።
- ሰው ካስፈራራዎት ።
- ያለአግባብ ተጽኖ ከተደረገቦት ወይም በዘር፡ በቀለም፡ አድልዎ ከተደረገቦት።
- በሰዎነትዎ ላይ በሀይል ከተመቱ ወይም ደግሞ ያለአግባብ የግብረ-ሰጋ ግንኙነት ለመፈጸም ቢገደዱ (ይህ ከባለቤትዎ ወይም ከቤተሰብ አባል ሊሆን ይችላል ።)

እነዚህ ዓይነተኛ የወንጀል ምሳሌዎች ናችው፡፡ ለነዚህ ዓይነት ወንጀል እርዳታ የሚሰጡ ድርጅቶችና አገልግሎት ሰጪ ማህበራት መኖራቸውን ሊያውቁ ይገባል።

ከወንጀል በኋላ (የመጀመሪያ ደረጃ)

After the Crime (Stage One)

- ነገሩ አደገኛ ከሆነ በስልክ ቁጥር 9-1-1 ደውለው የሚቻልዎትን ያህል ማስረጃ ለፖሊስ ይገነዩ።
- አደገኛ መስሎ ካልታየ ግን ራስዎ ወደ ፖሊስ ጣቢያ ወይም ወደ ህጋዊ ቦታ (RCMP) ሄደው ሪፖርት ያድርጉ። ምስክር እንዲያመጡ ሊጠየቁ ይችላሉ። ካመለከቱ በኋላ ያመለከቱንን ፋይል ቁጥርና ያገዝዎት ፖሊስ የስራ አድራሻ ይውሰዱ።
- የቋንቋ ችግር ካለብዎት አስተርጓሚ ሊመደብልዎት ይችላል። ቋንቋዎን የሚናገር ፖሊስ ካለም መጠየቅ ይችላሉ።
- ነገርዎን በነጻነት እንዲገልጹ ወንድ ሆነ ሴት ፖሊስ ሊመርጡ ይችላሉ።
- ከተቻለ የሚያምኑትን ሰው ይዘው መምጣት ጥሩ ነው። ስለ ጉዳዩ የበለጠ ማስረጃ ለማቅረብና ለማስተርጎም ሊያገዝዎት ይችላል።
- ከፖሊስ ወይም ከማህበረሰብ ጽህፈት-ቤት አስፈለጊ እገዛ እንዲደረግልዎት ካስፈለገም መጠየቅ ይችላሉ።
- በፖሊስ አሰራር ላይ፡ ቤተሰብ ውስጥ ጠብ ከተነሳ መፍትሄ የሚሰጥ ክፍል አለ ። ስለዚህ ጉዳዩ የቤተሰብ ጥል ከሆነ ፖሊስን ያነጋግሩ።

ወንጀል ከተፈጸመ በኋላ ማድረግ የሚገባ Options After a Crime has been Committed

1ኛ ደረጃ
ወንጀል
ከተፈጸመ በኋላ

በተቻለ መጠን ወንጀሉ እንደተፈጸመ
ለፖሊስ ያስታውቁ

አስቸኳይ ከሆነ 9-1-1 ይደውሉ
ወይም ወደ ፖሊስ ጣብያ ይሂዱ

2ኛ ደረጃ
ወደ ፍርድ
ቤት ሄደው
ክስ
ይመስርቱ

እርዳታ
ይጠይቁ

ከፖሊስ
ወይም
ክኮሚኒቲ

ስለደረሰብዎት
ጉዳይ ሪፖርት
ያቅርቡ

ካሳ ይጠይቁ

አስፈላጊ
ከሆነ
የገንዘብ
እርዳታ
እንዲያገኙ
ያመልክቱ

3ኛ ደረጃ
ጊዜ

በጊዜው
ሪፖርት
ያድርጉ

ፍርድ
ከመሰጠቱ
በፊት መሆን
አለበት

ከሁለት
አመት በላይ
እንዳይዘገዩ

አብዛኛውን ጊዜ ወንጀል በሌሎች ላይ ሲሰራ በኛ የሚደርስ አይመስለንም። ሆኖም ግን ወንጀል በማንም ሰው ሊደርስ ይችላል። በርስዎም ሆነ በማንኛውም በሚያውቁት ሰው ሊደርስ እርዳታ ማግኘት እንደሚችሉ ይገነዘቡ።

በወንጀል ምክንያት ጉዳት ለደረሰባቸው የሚያገለግል የካናዳ መሰረታዊ የፍትህ መምርያ ደንቦች ፡ 2003
CANADIAN STATEMENT OF BASIC PRINCIPLES OF JUSTICE FOR VICTIMS OF CRIME, 2003

በወንጀል ምክንያት ጉዳት ለደረሰባቸው ሰዎች የሚያገልግል፡ የተባበሩት መንግስታት ባወጣው አዋጅ መሰረት እና ወንጀል በህብረተሰብ የሚያስከትለው ጉዳት በመገንዘብ፡ የካናዳ የሰው ልጅ መብት አስጠባቂ ቻርተር የሚከትሉትን መምርያዎች ያካብራል፡- ጉዳት ለደረሰበት ሰው መብቱ የተከበረ ሆኖ፡ የወንጀለኛ መብትም እንዲሁ የሰው-ልጅ መብቱ የተከበረ ነው። በዚህ መሰረት፡ የፈደራል፡ ክፍለ-ሃገርና አውራጃ የህግ ባለስልጣናት ቀጥለው በሚዘረዘሩት መመርያዎች ያምናሉ።

የሚከትሉትን መምርያዎች ጉዳት ለደረሰባቸው ሰዎች እንዴት መበታቸው መከበር እንዳለበት ያስረዳሉ። በተጨማሪም በፈደራል/ ክፍለ ሃገርና አውራጅ ደረጃ ያለው የህግ አሰራር እነዙህን መምርያዎች በስራ ላይ ማዋል አለበት፡-

1. ማንኛውም ሰው ተጉድቶ ከተገኘ መብቱ መከበር አለበት፡ ርህራሄም ማግኘት አለበት።
2. ጉዳት ለደረሰበት ሰው ነገሩ በተቻለ መጠን በሚስጢር መያዝ አለበት።
3. ለተጎዱ ሰዎች የማይመች ሁኔታ እንዳይፈጠር ከፍተኛ ጥንቃቄ መደረግ አለበት።
4. የተጉዱ ሰዎች ደህንነት እና ጥበቃ መከበር አለበት። ፍራቻ እንዳይዛቸው ደግሞ መጠበቅ ያስፈልጋል።

5. ጉዳት ለደረሰባቸው ሰዎች የወንጀልኛ ፍርድ ቤት አሰራረና ደንብ መነገር አለባቸው። የራሳቸው መብት ምን እንደሆነ እንዲያውቁም ማድረግ ጠቃሚ ነው።
6. ህግ በሚፈቅደው መሰረት፡ ጉዳት ለደረሰበት ሰው የቤት ፍርድ ውሳኔ ምን ደረጃ ላይ እንደደረሰ መነገር አለበት። በተጨማሪም የወንጀልኛው ሁኔታ መነገር አለበት።
7. ለተጉዱት ሰዎች እርዳታ ከየት ማግኘት እንደሚችሉ መነገር አለባቸው። ይህም የገንዘብና የራሳቸው ደህንነት ያጠቃልላል።
8. ህግ በሚፈቅደው መሰረት፡ ጉዳት ለደረሰበት ሰው ሁሉ ሃሳቡ እና አስተያየቱ፡ በወንጀል ምርመራ ላይ በግምት ማስገባት አስፈላጊ ነው።
9. ጉዳት ለሚደርስባቸው ሰዎች ሁኔታቸው የተለያየ ሊሆን ስለሚችል፡ ለእያንዳንዱ ሰው አስፈላጊውን እርዳታ ማግኘት እንዲቻል ልዩነታቸውን ግምት ውስጥ ማስገባት ይገባል።
10. የተጉጂው ጉዳይ ያላግባብ ታይቶ ከሆነና ቅሬታ ካለው፡ ይግበኝ በመጠየቅ ነገሩ እንደገና በህግ እንዲታይ ማድረግ ይቻላል።

ፕሮግራምና አገልግሎት Programs and Services

የፖሊስ ልዩ አገልግሎት ክፍል

Police-based Victim Services Units

ይህ የፖሊስ ክፍል ጸህፈት-ቤቱ ከዋናው ፖሊስ ጣብያ ነው። ይህ ክፍል የተጎዳውን ሰው ይጉበኛል፡ ምክር ይሰጣል፡ ማስረጃ ያጠናክራል።

ለተጎዳው ሰው የሚከራከሩ ሁሉ በህጉ ጥላ ስር ሆነው የምክር አገልግሎትና መስረጃ ያቀርባሉ። እነዚህ ሰዎች የሚሰጡት አገልግሎት እንደ ሁኔታ ስለሚለያይ የበለጠ ማስረጃ ለማግኘት አጥብቆ ያለው የፖሊስ ጽህፈት-ቤት ወይም RCMP ይጠይቁ።

በኮሚኒቲ ዘንድ አገልግሎት የሚሰጡ ፕሮግራሞች

Community-based Victim Assistance Programs

ይህ ደግሞ ልዩ የሆነ አገልግሎት የሚሰጥ በኮሚኒቲ የሚመራ ክፍል ነው። አገልግሎቱ በህጉ ጥላ ስር ሆኖ፡ ስለ ተጎዳው ሰው ግን ከፖሊስ ማስረጃ ማግኘት ይችላል።

በፖሊስ ወይም በኮሚኒቲ የሚሰጥ አገልግሎት የበለጠ ማስረጃ ለማግኘት የሚከተለውን ኢንተርኔት (website) ይመልከቱ፡- www.victims.gov.ab.ca
ወይም ደግሞ በሚከተለው አድራሻ ይሞክሩ፡-

ፕሮግራምና አገልግሎት
Programs and Services
continued...

Alberta Solicitor General and Public Security,
Victims Programs
10th Floor, J.E. Brownlee Building
10365 - 97 Street, Edmonton, AB T5J 3W7
Telephone: (780) 427 - 3460
Fax: (780) 422 - 4213

ከኤድመንተን ውጭ : Outside of Edmonton: dial
310 - 0000 (ask for Victims Programs)

የሚከተሉትን ቅጾች (Forms) ለማግኘት አበገብዎ
ያለው ፖሊስ ጣቡያ ወይም ኮሚኒቲ ጽህፈት-ቤት
ይጠይቁ:-

- **ስለደረሰ ጉዳት ሪፖርት**
(Victim Impact Statement Form)
- **የገንዘብ እርዳታ ማመልከቻ ቅጽ**
(Financial Benefit Application Form)
- **ካሳ ለመጠየቅ የሚያገለግል ቅጽ**
(Requesting Restitution Form)

ስለደረሰው ጉዳት ሪፖርት ማቅረብ Victims Impact Statement Program

ስለደረሰው ጉዳት የሚቀርብ ሪፖርት ህጋዊ ኮክመንት ሆኖ፡ የተጎዳው ሰው ለዳኛው የሚጽፈው ማስረጃ ነው። ወንጀሉ ለእርስዎም ሆነ ለሌሎች ሰዎች ምን ያህል እንደጎዳዎት ማስረዳት መብትዎ ነው። ይህን በሚሞሉበት ጊዜ እርስዎ በቋንቋዎም ሆነ በጽሁፍ ችግር ካለብዎት ሌላ ሰው እንዲረዳዎ ማድረግ ይቻላል። ሆኖም ግን ወንጀሉ ምን ያህል ጉዳት እንዳስከተለ የሚያስረዳው ሪፖርት የራስዎ ሃሳብ መሆን አለበት። ሪፖርት ማቅረብ ግን የግድ አይደለም። ሪፖርቱ የሚያስረዳው፡ ማስረጃው ጉጂውን ክፍል ምን ያህል እንደጉዳ ለማወቅና በወንጀል ምርመራ ላይ ዳኞቹን እንዲያግዝ ነው።

አስፈላጊ ምክር ወይም ነጥቦች (TIPS) ፦

- ስለተፈጸመው ወንጀል እና ስለ ወንጀለኛው ዝርዝር ትንተና፡ ትችት፡ ሃሳብ፡ ምክር ወይም ፍርድ መስጥት አያስፈልግም።
- ስለደረሰው ጉዳት በተመለከተ ሃሳብዎን መግለጽ ካልቻሉ፡ በራስዎ ቋንቋ ይጻፉ። ባስተርጓሚ ሊተረጎም ይችላል።
- ስለደረሰው ጉዳት ራስዎ መጻፍ ካልቻሉ ሌላ ሰው እንዲጽፍሎት ማድረግ ይችላሉ። ነገር ግን ጽሁፉ የራስዎ ሀሳብ መሆን አለበት። ሪፖርቱ የጻፈው ሰው በመጨረሻ መፈረም አለበት።
- ወንጀሉ ሌሎች ሰዎች ላይ ጉዳት ካደረሰ ማለትም የቤተሰብ ክፍል፡ ሰዎቹ ሪፖርት ማድረግ ይችላሉ።

ስለደረሰው ጉዳት ሪፖርት ማቅረብ
Victims Impact Statement Program
continued...

ያስታውሱ (REMEMBER):

- ጉዳቱን የሚመለከት ማስረጃ ቅጂ ያስቀምጡ።
- ስለደረሰው ጉዳት የተጻፍው ሪፖርት ለፍርድ ቤቱ ያስረክቡ።
- ይህ ሪፖርት ዳኛው ፍርድ ሲሰጥ በግምት ከሚያስገባቸው ነጥቦች አንድ ክፍል ነው።
- ይህ ሪፖርት በውሳኔ ቀን የሚነበብ ማስረጃ ነው።
- ፍርድ ላይ የቀረበ ሰው ጥፋተኛ ሆኖ ከተገኘ፣ የጻፉትን ሪፖርት ወደ ማረምያ ቦታዎች (እስር-ቤት) ይላካል።
- አስፈላጊ ከሆነም ሪፖርቱ ለጤና ባለሙያዎች ይላካል።

የበለጠ ማስረጃ ለማግኘት በዚህ አድራሻ ይጠይቁ፦

Alberta Solicitor General and Public Security,
Victims Programs
10th Floor, J.E. Brownlee Building
10365 - 97 Street, Edmonton, AB T5J 3W7
Telephone: (780) 427 - 3460
Fax: (780) 422 - 4213

ከኤድመንተን ውጭ : Outside of Edmonton: dial
310 - 0000 (ask for Victims programs)

ወንጀለኛው እርስዎ ላይ ስለአደረሰው ጉዳት ካሳ (Restitution) መክፈል አለበት። ይህን ካሳ ለማግኘት ለካሳ መጠየቅያ የተዘጋጀ ቅጽ በመሙላት ማመልከት አለብዎት። የተሞላውን ቅጽ ወድያውኑ ለፖሊስ መላክ አለበት። ፖሊስ ቅጹን ወደ አቃቤ ህግ ይልከውና አቃቤ ህጉ ነገሩ ወደ ፍርድ መቅረብ እንዳለበትና እንደሌለበት አይቶ ውሳኔ ይሰጥበታል።

ልክ የምስክር ቃል (Witness statement) ሞልተው አንደጨረሱ የካሳ መጠየቅያ ቅጽ ደግሞ ወድያውኑ ሞልተው ይላኩ።

ካሳ መሰጠት እንዳለበትና እንደሌለበት የሚወሰነው በዳኛ ሆኖ፣ ካሳ የሚሰጠው ውሳኔ ባገኘ ጉዳይ ላይ ብቻ ነው።

ካሳ የሚገባው ወንጀል የሚከተሉትን ያጠቃልላል፡- ጉዳት ደርሶ ከሆነ፡ የፈረሰ ነገር ካለ (destruction)፡ የጠፋ ንብረት ካለ፡ የአካል ጉዳት (ቁስል) እና የደሞዝ አለመክፈል ፡ ከበዳዩ ሰው ለመሸሽ የተደረገ ወጪና ከወንጀሉ ጋር የተያያዘ ወጪ ሁሉ ያጠቃልላል።

የበለጠ ማስረጃ ለማግኘት በዚህ አድራሻ ይጠይቁ፡-

Alberta Solicitor General, Victims programs
10th Floor, J.E. Brownlee Building
10365 - 97 Street, Edmonton, AB T5J 3W7

Telephone: (780) 427 - 3460
Fax: (780) 422 - 4213

Outside of Edmonton: dial 310 - 0000
(ask for Victims Programs)

የካሳ መጠየቅያ ቅጽ (Restitution Form) ከአገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች ወይም ከፖሊስ ማግኘት ይቻላል። ይህን ቅጽ ካልተሰጥዎት ጠይቀው ማግኘት ይችላሉ።

ይህ ፕሮግራም በአልበርታ ለሚኖሩ ሰዎች በወንጀል ምክንያት ጉዳት ከደረሰባቸው የገንዘብ እገዛ የሚሰጥ ፕሮግራም ነው። ህጉ እንደሚያመለክተው (Victim of Crime Act)፡ የገንዘቡ ልክ የሚወሰነው በወረደው ጉዳት ወይም ቁስል መሰረት ነው።

ይህ ፕሮግራም በወንጀሉ ምክንያት ለተደረገው ወጪ ወይም ለወረደው ኪሳራ ማካካሻ አይከፍልም። ለምሳሌ፡- በንብረት ለወረደ ኪሳራ፡ የህክምና ወጪዎች፡ የመቃብር ወጪ፡ የስራ ማጣት እና የመሳሰሉትን አያጠቃልልም። የተጎዳው ሰው ለእነዚህ አይነት ወጪዎች ባለፈው ክፍል እንደተገለጸው መሰረት በማድረግ ማግኘት ይችላል።

የገንዘብ እገዛ ፕሮግራም የሚመለከታቸው የሚከተሉትን ያጠቃልላል፡-

- ወንጀሉ በአልርታ የተፈጸመ ሆኖ፡ የአካል ወይም የስነ-አእምሮ ጉዳት ካስከተለ።
- ወንጀሉ በጊዜው ለፖሊስ ሪፖርት ከተደረገና በምርመራው አሰራር ሙሉ ትብብር ካሳዩ።
- አደጋው ካጋጠመ ጀምሮ ማመልከቻው በሁለት አመት ውስጥ መደረግ አለበት።
- የገንዘብ ካሳ ፕሮግራም ለሚያካሂድ ክፍል በማመልከቻው ውሳኔ እንዲሰጥ፡ ስለ አጋጣሙው አደጋ አስፈላጊ መረጃ እንዲያሰባስብ ህጋዊ ፈቃድ ከሰጥዎት።

ወንጀሉ ሞት አስከትሎ ከሆነ፡ የቤተሰብ አባል ወይም ሌላ ወኪል ለገንዘብ እገዛ ማመልከት ይችላል።

የገንዘብ እርዳታ ፕሮግራም
Financial Benefits Program
continued...

በወንጀሉ ምክንያት የተጎዳው ህጻን ወይም አቅም የሌለው ሰው ከሆነ ፡ ህጋዊ ውክልና ያለው ሰው ማመልከት ይችላል።

የገንዘብ እገዛ የማይመለከታቸው ሰዎች የሚከተሉትን ያጠቃልላል፡ ወንጀል የሰሩ፡ የተጎዳው ሰው ቤተሰብ እና ምስክር ሰጪዎች፡ በህገወጥ ወይም ሰክረው መኪና (Motor Vehicle) እየነዱ ያጋጠመ አደጋ።

እንደሁኔታው ታይቶ የገንዘብ እገዛ ማመልከቻ ውሳኔ እስከሚሰጥበት አራት ወር ያህል ሊፈጅ ይችላል።

የገንዘብ እገዛ እየተገባኝ ነገር ግን አልተሰጠኝም ካሉ ለ “Criminal Injuries Review Board” የተባለ ቦርድ ይግባኝ መጠይቅ ይችላሉ።

የበለጠ ማስረጃ ለማግኘት የሚከተለውን ኢንተርኔት (website) እና ስልክ ቁጥር ይመልከቱ፡-

ማመልከቻ ማግኘት የሚችሉበት መንገድ
የሚያሳይ ስልክ ቁጥር ወይም ዌብ-ሳይት።

Application forms are available from the Financial Benefits Program (780) 427 - 7217, through local victim service programs or through the Government of Alberta website: www.victims.gov.ab.ca

Outside of Edmonton: dial 310 - 0000 (Ask for Victims Programs)

የቃላት ትርጉም Glossary of Terms

Adjournment	የቀጠሮ ጊዜ ማራዘም
Appeal	ይግባኝ
Application	ማመልከቻ
Authorization	ህጋዊ ትእዛዝ
Civil justice system	ሲቪል የህግ ስርአት
Confidential	ምስጢራዊ
Conviction	ውሳኔ ያገኘ
Court-appointed translator	በፍርድ-ቤት የተመደበ አስተርጓሚ
Crime	ወንጀል
Criminal justice system	የወንጀለኛ የፍትህ አሰራር
Crown prosecutor	አቃቤ ህግ
Defence lawyer	የወንጀለኛ ጠበቃ
Emergency	በአስቸኳይ ለአደጋ መድረስ
Evidence	ማስረጃ
File	ህጋዊ ሰነድ
Guardian	ህጋዊ ውክልና
Guilty	በደለኛ ሆኖ መገኘት
Handbook	የእጅ ማስታወሻ
Incident	አደጋ
Impact	የደረሰው ጉዳት ልክ
Injury	ቁስል

የቃላት ትርጉም
Glossary of Terms
 continued...

Judge	ዳኛ
Law	ህግ
Legislate	የተደነገገ
Offence	ህገወጥ
Police	ፖሊስ
Programs	ፖሮግራም
Punish	ቅጣት
Physical injury	በሰውነት ላይ የደረሰ ጉዳት ወይም ቁስል
Regulation	ህግጋት
Restitution	ካሳ
Sentence	ዉሳኔ
Services	አገልግሎት ሰጪ
Social worker	የኮሚኒቲ ሰራተኛ
Subpoena	ህጋዊ መጥርያ
Threat	ማስፈራራት
Trial	ፍርድ
Victim	የተጎዳ
Victim services	ለተጎዱ አገልግሎት የሚሰጥ ክፍል
Witness statement	የምስክር ቃል

ምስጋና Acknowledgements

የሚከተሉትን ድርጅቶችና ግለሰቦች ማመስገን እንፈልጋለን፦

የአልበርታ ጠቅላይ አቃቤ ህግ

Carol Lemieux

Terry Jorden

Jill McCormick

የአልበርታ ጀኡነስ ፋሚሊ ህብረተሰብ

Kabwiz Rashel Tshinyembe

Luketa M’Pindou

የካናዳውይን ዓረብ ማህበር

የካናዳውይን ኩርዲሽ ማህበር

Jalal Abbas

አማካሪዎች

Lina Tran

Pami Maghera

የኮሚኒቲ አባሎች

Dafla Gebreyesus

Saleh Mohamed

Somkhuun Thongdee

Tigist Dafla

Dr. Thanh Trung Le

Association of Vietnamese Alliance

Churches of Canada

የኤድመንተን ጆን ሃዋርድ ህብረተሰብ

Ann Howlett

Kathi Lewis

የኤድመንተን መኖናይት ሰንተር

Mana Ali

Yohanness E. Yirsaw

የማልቲካልቸራል ሄልዝ ብሮክርስ ኮኦፐሬቲቭ

Yvonne Chiu

Marcela Olivares

Michelle Anderson-Draper

Nhan Lu

Ray-Mei Liu

Sabah Tahir

Surinder Dhaliwal

Susana Runge

**በኤድመንተን በግብረ-ስጋ የሚፈጸሙ ወንጀል
ተግባቂ ማእከል**

Mary Banda

የታንዛንያ የሲቶች እድገት ማህበር

Lucy Tesha Merere

